

dersdeo

öğrenmenin en kolay yolu o!

Türkçe

SÖZCÜKTE ANLAM

Temel Anlam: Sözcüğün sözlükteki ilk anlamıdır.

Yan Anlam: Sözcüğün temel anlama bağlı kalarak kazandığı anlamdır.

Masanın ayağı kırıldı. (Yan Anlam)

Çocuğun ayağında ayakkabı yoktu. (Temel anlam)

NOT: Organ adları nesneler için kullanıldığında daima yan anlam olur.

Çekmecenin gözü

İstanbul Boğazı

Mecaz Anlam (Değişmece Anlam): Sözcüğün gerçek anlamından tamamen sıyrılarak soyutlaşmasıdır.

Bana ayak yapma.

Onun burnu havada.

Üzerindeki renk seni çok açmış.

- Mecaz anlam soruları genelde “ gerçek anlamın dışında ” diye sorulmaktadır.

Akşam güneşi camlara vurmuş. (Yan Anlam)

Gömleğin yakası açılmış. (Yan Anlam)

Ağzını yayararak konuşuyor. (Temel Anlam)

Hayali dar insandır. (Mecaz Anlam)

Hasta yüksek ateşten erimiş. (Yan Anlam)

Uçak sonunda İngiltere'ye uçtu. (Yan Anlam)

Top kaleye dokundu geçti. (Yan Anlam)

Her tarafa baktım; ama onu göremedim. (Temel Anlam)

Kalemlerini çantanın gözüne yerleştirdi. (Yan Anlam)

Hırsız bunlara dokunmamış. (Yan Anlam) → el sürmemiş, almamış.

Yanıt anahtarını almayı unutma sakın. (Yan Anlam)

Tatlı diliyle bize mutluluk verdi. (Mecaz Anlam)

Dağ başı mı burası, neler oluyor? (Yan Anlam)

Yeşil gözleri ona gurur veriyordu. (Temel Anlam)

Konuyu anneme açmaktan başka çarem yoktu. (Yan Anlam)

Bu derde düşeli yüzüm gülmüyor. (Mecaz Anlam)

Deyimsel Anlam: En az iki kelimenin birleşip kalıplaşmasıyla oluşan söz öbeğidir.

Herkes gider Mersin'e, biz gideriz tersine.

Çoğu gitti azı kaldı. (Gerçek anlamlı deyim)

Alan razı satan razı. (Gerçek anlamlı deyim)

Dost ile ye, iç; alışveriş etme. (Gerçek anlamlı atasözü)

Bugünün işini yarına bırakma. (Gerçek anlamlı atasözü)

Yüzü kızarmak, ağzı açık kalmak. (Hem gerçek hem mecaz anlamlı deyim)

Ateş düştüğü yeri yakar. (Hem gerçek hem mecaz anlamlı atasözü)

Gül dikensiz olmaz. (Hem gerçek hem mecaz anlamlı atasözü)

- Atasözü öğüt ve ders verir. Deyim ise öğüt veya ders vermez, anlatıma çekicilik katar.
- Atasözü, topluma seslenir. Deyim, özel bir olaya veya duruma göre şekillenir.
- Atasözleri genellikle geniş zaman veya emir kipinde çekimlenir. Deyimler ise mastar ekiyle (-mek) çekimlenir.

NOT: Bir söz grubunun deyim mi, atasözü mü olduğunu yukarıdaki ilk iki madde yoluyla anlayabiliriz.

Tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş. (Deyimdir, çünkü öğüt vermez ve özel bir olaya göre şekillenmiştir.)

Atı alan Üsküdar'ı geçti. (Deyimdir, çünkü öğüt vermez ve özel bir olaya göre şekillenmiştir.)

Çoğu zarar, azı karar. (Atasözüdür, çünkü öğüt verir ve toplumun geneline seslenir.)

Ev alma, komşu al. (Atasözüdür, çünkü öğüt verir ve toplumun geneline seslenir.)

Terimsel Anlam

Bir sözcüğün bilim, sanat veya herhangi bir meslek dalıyla ilgili kazandığı özel anlamdır. Sözcüğün terim anlamı olması için bir alana ait olması ve gerçek anlamı olması gerekir.

- Uyak, redif, dize, hece (edebiyat)
- Aç, üçgen, hipotenüs (geometri)
- Perde, dekor, sahne (tiyatro)
- Ekvator, paralel, meridyen (coğrafya)

- Olaya bir de şu açıdan bakalım. (Bu cümledeki ‘açı’ sözcüğü terim değildir; çünkü mecaz anlamlıdır. Terim olması için gerçek anlamlı olması gerekir.)
- Salondaki perdeleri yıkamayı düşünüyorum. (Bu cümledeki ‘perde’ sözcüğü gerçek anlamlı olmasına rağmen terim anlamlı değildir; çünkü bir alana ait değildir.)

İkizkenar üçgenin taban açıları eşittir. (Terim – Geometri)

Oyunun son perdesine yetiştik. (Terim – Tiyatro)

Sözcükte Anlam İlişkileri

Eş Anımlı (Anlamdaş): Yazılışları ve okunuşları ayrı, anlamları aynı olan sözcüklerdir.

NOT: Bir cümlede eş anlamlı sözcükler bir arada kullanılırsa anlatım bozukluğu olur. Sebebi, duruluk ilkesine aykırı olmasıdır.

- Edebiyat – yazın
- Yalın – sade
- Medeniyet – uygarlık
- Mânâ – anlam
- Cümle – tümce
- İmkân – olanak
- İhtimal – olasılık
- Üslup – biçem

NOT: Kalıplaşmış cümlelerde (atasözü, deyim) eş anlamlı sözcükler her zaman birbirinin yerine kullanılamaz.

Yüz verdim, astarını istedi. (Çehre anlamında kullanılmaz.)

Zıt Anlamalı Sözcükler:

- Küçük – büyük
- Zengin – fakir
- Güzel – çirkin
- Kısa – uzun
- Az – çok
- Gitmek – gelmek
- Düşmek – kalkmak

NOT: Bir sözcüğün olumsuzu, o sözcüğün zıttı değildir.

Olmak – olmamak

Başarılı – başarısız

Gider – gitmez

Sesteş (Eş sesli) Sözcükler: Yazılışları aynı, anlamları tamamen ayrı olan sözcüklerdir.

Yirminci yaş günümü kutladım.

Yaş pasta çok güzeldi.

Çocuklar çayda oynuyor.

Bir çay yap da içelim.

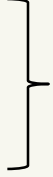
NOT: Bir sözcüğün yan anlamı ve mecaz anlamı, o sözcüğün sesteşi olamaz.

Elindekini at.
At şaha kalktı. } (Sesteştir)

Kıza laf at. (Sesteş değildir)

- Üzerinde inceltme işareti olan sözcükler birbirinin sesteşi değildir.

yâr – yar
kâr – kar
âdet – adet
hâlâ - hala

Bu sözcükler sesteş değildir; çünkü söylenişleri farklıdır.

NOT:

Makinenin dişleri kırılmış.

Çocuğun dişleri bembeyazdı.

} Altı çizili sözcükler sesteş değildir;
çünkü ilk cümledeki 'diş' sözcüğü yan
anlamlıdır.

NOT:

Bana çok soğuk davrandı.

Hava bugün epey soğuk.

Altı çizili sözcükler sesteş değildir;
çünkü ilk cümledeki 'soğuk' sözcüğü
mecaz anlamlıdır.

Al bayrağımız dalgalanıyor.

Bundan bir tane de sen al.

Altı çizili sözcükler sesteştir. Çünkü her iki sözcük de gerçek (temel) anlamlıdır.

Binanın sol tarafında bir yarık oluşmuş.

Çiçeklerin solmaması için suyunu tazeledim.

Altı çizili sözcükler sesteştir. Çünkü her iki sözcük de gerçek (temel) anlamlıdır.

Yakın Anlamlı Sözcükler: Eş anlamlı gibi görünmelerine karşın aralarında çok az da olsa anlam farklılığı bulunan, birbirini çağrıştıran sözcüklerdir.

“Konuşmak, söylemek, ifade etmek, anlatmak”

Bana neden kırıldığını anladım. (küsmek)

‘gezmek – dolaşmak – yürümek’ sözcükleri yakın anlamlıdır.

Bu sözcükler cümlede birbirinin yerini tutmayabilir.

- İzmir’i dolaştım.
- İzmir’i gezdim.
- İzmir’i yürdüm. (Olmaz)

Yansıma Sözcükler: Doğadaki seslerin insanlar tarafından taklit edilmesidir.

‘Güröl güröl, miyav miyav,...’

Kuşlar dallarda ötüşüyor. (Yansıma değil)

Bu şehirde herkes yerlere tükürür, tükürmeyle birlikte büyük bir gürültü çıkar.

- Kükremek, ısıltı, pırıltı, kıpırtı, kişnemek gibi sözcükler yansıma değildir.

- Fısıltı (fıs)
- Gümbürtü (güm)
- Tıkırtı (tık)
- Melemek (me)
- Şırıltı (şır)
- Patırtı (pat)
- Havlamak (hav)
- Miyavlamak (miyav)

Somut Anlamalı Sözcükler: Beş duyu organıyla algıladığımız sözcüklerdir. Örneğin; cam, masa, kalem, vazo...

Elindeki taşı at. (somut)

Bağrına taş basmak (soyut)

Soyutlama: Somut anlamalı bir sözcüğün soyut olarak kullanılmasıdır.

Aramızdaki köprüyü yıktı.

Problemi bu yolla çözelim.

Somutlama: Soyut anlamalı bir sözcüğün somut olarak kullanılmasıdır.

Yalnızlık bir kutudur.

Barış fidanları ekiyorsunuz.

Nefret tohumları

Aşk ateşi

- Seher vakti bir güzele vuruldum. (Güzel sözcüğü ilk anlamı ile soyutken bu cümlede somut anlamı (insan) olarak kullanılmıştır.)
- Kötülerle uğraşmak gerçekten çok zordur. (Kötü sözcüğü ilk anlamı ile soyutken bu cümlede somut anlamı (insan) olarak kullanılmıştır.)

- Bazen de soyut anlamlı bir sözcük somut anlamlı bir sözcükle benzerlik kurarak somutlaştırılabilir.
- Özlem gelip yüreğimin en kuytu köşesine saplandı. (Özlem sözcüğü ilk anlamı ile soyutken bu cümlede bıçağa benzetilip somutlaştırılmıştır.)
- Savaşta solan bu umutlar, barışla yeniden açmaya başladı. (Umut sözcüğü ilk anlamı ile soyutken solan ve daha sonra da açan bir çiçeğe benzetilerek somutlaştırılmıştır.)

Genel ve Özel Anlamalı Sözcükler:

Bir türün tamamını kapsayan sözcükler **genel**, tür içinde tek bir varlığı karşılayan sözcükler **özel** anlamalı sözcüklerdir.

Yulaf, lif yönünden zengin bir bitkidir. (Özelden genele)

Toplumun en küçük ögesi bireydir. (Genelden özele)

Yeni anne olan büyük ablam dün akşam buradaydı. (Özel)

Anne olmak için doktor doktor dolaştı. (Özel)

Askerlik yaptığım dönemde annemi çok özledim. (Özel)

Bir anne, evladının kötülüğünü ister mi? (Genel)

ÖRNEK

1. Mona Lisa tablosu
2. Plastik sanatlar
3. Resim
4. Leonardo Da Vinci
5. Sanat

Genelden özele doğru sıralayınız.

Nitel ve Nicel Anlamalı Sözcükler:

Nitel Anlam: Sayılamayan, ölçülemeyen her şeydir.

Nicel Anlam: Sayılabilen her şeydir.

Babam derin düşüncelidir. (Nitel)

Evin derin bir havuzu var. (Nicel)

Elinde kalın bir kitap var. —→ Nicel (ölçülebilir)

Karşıdan birkaç kişi geçiyor. —→ Nicel (sayılabilir)

Güzel yemekler yapmıştı bu akşam eşim. —→ Nitel (sayılamaz)

Bugün hava epey soğuk. —→ Nicel (derece)

Bana çok soğuk davranıyorsun. —→ Nitel (samimi olmayan)

Sözcükte Anlam Olayları

Ad Aktarması (Mecaz – ı Mürsel): İç – dış, parça – bütün, sebep – sonuç gibi anlam ilişkisi kuran sözcüklerdir.

Necip Fazıl'ı okudum.

Sen ocağa çayı koy.

Al bu adresi, kahveye sor.

Marmara'da her yelken uçar gibi neşeli.

Türkiye, yüzünü Batı'ya döndü. (Yer – yön ilişkisi)

Avrupa devletleri
→ yer

Ünlü kramponlar, sahaya çıktı. (Araç – kullanan ilişkisi)

futbolcu
→ kullanan

Usta kalemler, bu toplantıya katılacak.

araç

yazar

kullanan

Ovamıza bereket yağıyor. (Sebep – sonuç ilişkisi)

sonuç

yağmur

sebep

Dolaylama: Tek bir sözcükte yazılabilecek bir ifade için iki veya daha fazla sözcük kullanılmasıdır.

Kara elmas (kömür)

Türkiye'nin kalbi (Ankara)

Kale bekçisi (kaleci)

Dünya'nın çatısı (Tibet)

Meşeli dağın odunu (tezek)

NOT:

Dolaylama ile ad aktarması arasında iki fark vardır:

1. Dolaylama en az iki sözcükten, ad aktarması tek sözcükten oluşur.
2. Dolaylamada bazen (Ege'nin incisi → İzmir) benzetme amacı vardır, ad aktarmasında ise benzetme amacı yoktur.

Güzel Adlandırma (Hüsn-i Talil):

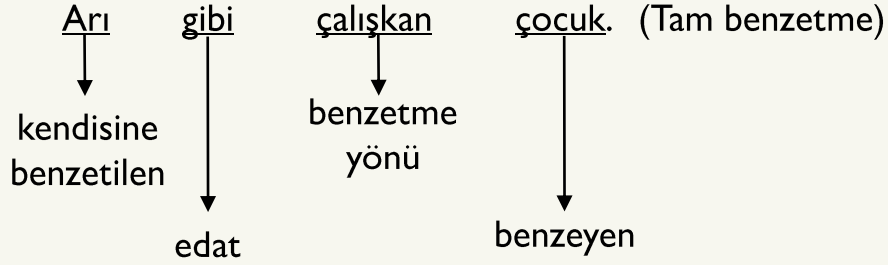
İnce hastalık (verem)

İyi saatte olsunlar (cin)

Son yolculuk (ölüm)

Görme engelli (kör)

Benzetme (Teşbih): Aralarında anlamca ilgi bulunan iki varlık ya da kavramdan nitelikçe zayıf olanı üstün olana benzetmektir.

NOT:

Benzetmede, benzetmenin en az iki ögesi kullanılır. Ancak, sadece benzeyen veya benzetilenin kullanıldığı benzetmelere **istiare (eğretileme)** denir. Bu tür benzetmeleri görmek biraz daha dikkat gerektirir.

- Bu tilki yine bir yolunu bulup girmiştir.
- Olanları duyunca babam kükredi.
- Yuvayı yapan dişi kuştur.

İnsan → tilkiye benzetilmiştir, kurnazlık yönünden.

(İnsan → kullanılmamış) (tilki → kullanılmış)

Baba → aslana benzetilmiştir, ses ve güç yönünden.

(Baba → kullanılmış) (aslan → kullanılmamış)

Kadın → dişi kuşa benzetilmiştir, yuvayı kurması açısından.

(Kadın → kullanılmamış) (kuş → kullanılmış)

Deyim Aktarmaları

I. İnsandan doğaya aktarım (kapalı istiare, kişileştirme):

Uçurtma rüzgarda dans ediyor.

Bulutlar ağlıyordu.

Güneş gülüyordu.

Geminin burnu limana yanaştı.

Dağın öteki yüzünde hâlâ kar var.

2. Doğadan insana aktarım (kapalı istiare): İnsan dışı varlıklara ait özelliklerin insana aktarılmasıdır.

Senin sevgilin tam bir odun.

Ablam çok olgun biridir.

Taş kalpli bir adamdı.

Yufka yürekli olduğu için hemen ağlardı.

Olgun bir adam olarak bilinirdi.

- Altı çizili sözcükler aynı zamanda mecaz anlamlıdır.

3. Doğadan doğaya aktarım (açık istiare): Doğaya ait bir özelliğin yine doğadaki bir varlığa aktarılmasıdır.

Rüzgar sabaha kadar uludu.

Karlar camda uçuşuyordu.

4. Duyular arası aktarım (kapalı istiare): Bir duyudan başka bir duyuya doğru yapılan aktarmadır. Bu aktarmada bir sözcük mecaz anlam kazanır.

Dışarıdan keskin bir koku geliyordu.
dokunma koklama
(mecaz)

Sert bakışıyla hepimizi korkuttu.
dokunma görme
(mecaz)

Ressam, bu yapıtında sıcak renkler kullanmış.
dokunma görme
(mecaz)

Acı bir çığlık geliyordu içeriden.
tatma duyma
(mecaz)

Tatlı gülümsemesiyle bizi umutlandırdı.
tatma görme
(mecaz)

Söz Öbekleri

İkilemeler: Anlatımı güçlendirmek, pekiştirmek için kurulmuş söz gruplarına denir.

Aynı sözcüğün tekrarı: ağır ağır, birer birer,...

Eş anlamlı sözcüklerin tekrarı: güçlü kuvvetli, sessiz sedasız,...

Yakın anlamlı sözcüklerin tekrarı: yalan yanlış, eş dost, doğru dürüst,...

Karşıt anlamlı sözcüklerin tekrarı: iyi kötü, güzel çirkin,...

Biri anlamlı biri anlamsız sözcüklerin tekrarı: eski püskü, tek tük, ufak tefek,...

İkisi de anlamsız sözcüklerin tekrarı: abur cubur, abuk subuk, mırın kırın,...

Yansıma sözcüklerin tekrarı: şırıl şırıl, patır kütür, tıkır tıkır,...

Sözcüklerin biri ya da her ikisine ekler getirilerek: günden güne, yüz yüze,...

Pekiştirme: Cümlede anlamı güçlendirmek için kullanılır. Pekiştirme şu biçimlerde yapılabilir.

- ‘çok, pek, oldukça’ getirilerek:

Güne oldukça iyi başladı.

Çok başarılı bir yıl geçirdik.

- -ca, -ce eki getirilerek:

Bulaşıkları iyice yıka.

Güzelce uyu.

Yavaşça otur.

- -m, -p, -r, -s getirilerek: masmavi, kopkoyu, pespembe...
- Tekrarlanan eylemin arasına 'de', ikilemelerin arasına 'mi' eki getirilerek:

Hava ayaz mı ayaz.

Bunu oku da oku diye tutturdu.

- İkilemelerin eylemden ya da addan önce kullanılması:

Çocuklar uslu uslu oynuyordu.

Işıl ışıl parlayan saçları sağlıklı olduğunu gösteriyordu.

Anlam Olayları

Kinaye: Bir sözcüğü hem gerçek hem de mecaz anlamli kullanmak.

Kapım sana her zaman açık.

Nerede bir gül bitse etrafı diken.

Hamama giren terler.

Dokundurma (Tariz): Bir sözün tam karşıtını düşündürecek biçimde kullanmaktır.

Aferin oğlum, yine sınıfta kalmışsın.

ÖRNEK

Halkımız günlük konuşmalarında, insana özgü birçok durumu, ‘yüz’ sözcüğüyle kurulan sözsel bağdaştırmalarla anlatmıştır. Söz gelimi, övünmeyi gerektiren bir duruma yüz akı, ortaya çıkan utanılacak

I

duruma yüz karası demektedir. Bir kimsenin çirkinliğini belirtmek için yüzüne bakılmaz, karşısındakini

II

III

utandıracak duruma düşürenler için yüzünün derisi kalın sözünü kullanmaktadır. Bir kimsenin çok güzel

IV

olduğunu vurgulamak için de yüzüne bakmaya kıyamazsın deyimini...

V

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisinin, kendinden önce verilen açıklaması yanlıştır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

KPSS 2009

ÖRNEK

Onun yazma ve yaratma eylemindeki büyük değişme ve gelişme, kendisinin hem okuru hem de eleştirmeni olmasıyla başladı. Söz gelimi, ilk denemelerinde sıfat kullanma tutkusundan kaynaklanan sanatlı bir anlatımı vardır. Kendisiyle ilk denemeleri üzerinde konuşurken bu tutuma değinir, ‘Yine sözcükleri renklerle donatıp onları köpürtmüşsün.’ diye takılırdım ona. Kimileyin bunun gerekliliğini savunur kimileyin sesini çıkarmaz, yalnızca gülümser geçerdi. Belli ki öz eleştiri sürecine girerdi.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Söylenenleri okurun gözünde canlandıracak anlatımlara başvurmak
- B) Sözcüklere yeni, çağrışımsal anlamlar yüklemek
- C) Söyleyiş yönünden süslü, gösterişli, kof bir yapıyı yeğlemek
- D) Sözcüğün birkaç anlamını birlikte kullanmak
- E) Kolay anlaşılır, yalın nitelikte ürün vermek

KPSS 2009

ÖRNEK

Okur için yazmıyorum. Evet, ama okura yazdığım da bir gerçek. Demem o ki okur için yazmak başka şeydir, okura yazmak başka... Birinde özgürlük vardır. Öteki ise sizin elinizi kolunuzu bağlar, sizi bağımlı kılar. Ben böyle düşünüyorum.

Bu parçadaki altı çizili cümleyle yazar aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Beğenilecek konuları işlediğini
- B) Kendi düşüncesini okurlara benimsetmeye çalıştığını
- C) Okurların beklentilerine göre değil, kendi istediği gibi yazdığını
- D) Toplumu ilgilendiren konulara değindiğini
- E) Belli bir kitleye seslenmek istediğini

KPSS 2010

ÖRNEK

Ülkemizde çok iyi oyuncular var ama ne yazık ki bunlar yabancı dile gereken önemi vermiyorlar. Ana dilleri gibi Fransızca ve İngilizce bilseler yabancı ülkelerdeki oyuncuları bile gölgede bırakırlar.

Bu parçada geçen ‘gölgede bırakmak’ sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkalarından üstün duruma gelmek
- B) Eğitim yoluyla kendini geliştirmek
- C) Çağın gereklerine uymak
- D) Yeni oyun teknikleri geliştirmek
- E) Bilgi dağarcığını zenginleştirmek

KPSS 2010

ÖRNEK

Kişiliğimizin oluşup gelişmesinde okuduklarımızın büyük payı vardır. Her yazar, kişiliğimizin temeline ayrı bir taş koyar. Bu, edebiyatın temel işlevlerinden biridir.

Bu parçadaki altı çizili cümleyle, yazarlara ilişkin olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duyuş, davranış özelliklerimizi geliştirip zenginleştirdikleri
- B) Bizi yanlış düşüncelerden uzaklaştırdıkları
- C) Yaşama biçimimizi belirledikleri
- D) Bizi başka insanların dünyasına taşıdıkları
- E) Yaşamı sevmeye, ondaki güzellikleri görme gücümüzü pekiştirdikleri

KPSS 2011

ÖRNEK

Kendi aralarında üç beş sözcükle konuşan gençlerimizi gördükçe onların, beyin ve dil yetilerinin daha gelişme evresindeyken kurumuş olmasından kaynaklanan sözcüksel çölleşme içinde olduklarının ayırımına varıyorum.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Anlatımsal yavanlık
- B) Düşünsel sınırlılık
- C) Duyguları yansıtmada eksiklik
- D) Algısal yetersizlik
- E) Kural tanımazlık

KPSS 2011

ÖRNEK

İnsanoğlunun çaresizliğe düştüğü, yaşadığı toplumsal ortamda bir başına, yapayalnız kaldığı ve başkalarının yardımına gereksinim duyduğu anlar vardır. Böyle zamanlarda her kapıyı çalar. Ne var ki bütün kapılar kapanmıştır yüzüne. Tam anlamıyla bir çaresizlik içindedir. Bir öyküye, bir romana konu olabilecek böyle bir durumu ----- deyiimiyle somutlaştırıcı bir biçimde ne güzel anlatmıştır Türkçemiz.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) ötesi çıkmaz sokak
- B) havanda su dövmek
- C) yer demir gök bakır
- D) dört duvar arasında
- E) iki arada bir derede

KPSS 2011

ÖRNEK

Hem bir yolculuğa çıkacaksın hem de elinde bir harita, pusula olmayacak! Yolun sonu nereye varıyor bilmeyeceksin, olacak iş mi bu? İşte böylesi durumlarda sorarsın bir yazar olarak senden öncekilere: ‘Niçin çıktın yola? Niçin kaldın yarı yolda?’ ya da ‘Nasıl vardın, varmayı düşlediğin noktaya?’

Bu parçada geçen ‘elinde bir harita, pusula olmama’ sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçekçi ve gözlemci bir anlatımı yeğlememe
- B) Okurların yaşamını zenginleştirecek bir amaca yönelmeme
- C) Deneyimli yazarların birikiminden yararlanmama
- D) Yapıtlarını oluştururken değişik alanların verilerini kullanma
- E) Yapıtlarını, okurların ilgi ve beklentileri doğrultusunda oluşturma

KPSS 2012

ÖRNEK

Bazıları, hikaye kahramanını, yazarın kendisi sanır. Edebiyat içi oyunları, metinler arası göndermeleri, yazarın kurduğu alt metin ilişkilerini görmez. Oysa iyi bir okurun gözü, metnin altını kazar; diğerlerinin bakışlarıysa satırlar üzerinden kendi ezberlerinin boşluğuna akıp gider.

Bu parçada geçen ‘metnin altını kazma’ sözüyle, metne yönelik olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Örtülü anlamları bulmaya çalışma
- B) Başka metinlerle karşılaştırma
- C) Yazılanların gerçekliğini araştırma
- D) Ön yargılardan sıyrılarak okuma
- E) Kusurlu yönlerini ortaya koyma

KPSS 2013